

STOCKHOLMSKÄLLAN

Rotemannen höll ordning på stockholmarna

När skådespelerskan Helena Bergström nyligen släktforsgade i tv-programmet Vem tror du att du är? började hon med att leta efter sin farmor i den kyrkliga folkbokföringen vid Stockholms stadsarkiv. De flesta som släktforskar använder sig av kyrkböcker. De är väl omskrivna och går man en kurs i släktforskning lär man sig ganska snart hur de fungerar.

Helena Bergström hittade sin farmor och andra släktingar i kyrkböckerna, men före besöket på Stadsarkivet hade hon även fått hjälp att söka i en databas på internet som heter Rotemansarkivet. Där hade hon hittat sin farmors föräldrar och även kunnat se att det fanns fosterbarn boende i familjen. På plats i Stadsarkivet fick hon möjlighet att titta på uppgifterna ur databasen i original. Att bli antecknad av en roteman i en mantalsbok var vardagsmat för alla stockholmarna under det knappa halvsekel som sträckte sig från år 1878 och fram till år 1926. På grund av den väldiga invandringen till Stockholm från övriga landet

i slutet av 1800-talet bröt den traditionella kyrkobokföringen samman och myndigheterna i Stockholm beslutade därför om ett för landet unikt sätt att föra bok över invånarna – rotemannen.

Staden delades i ett antal rotar (i början var de 16 och år 1926 hade deras antal vuxit till 36). I varje rote inrättades ett rotemanskontor som bemannades av en roteman och en rotevaktmästare. Tillsammans antecknade de noggrant alla människor i rotens fastigheter, när de flyttade in eller föddes, och när de flyttade ut eller dog. Om en person bott på flera adresser (och man flyttade ofta i slutet av 1800-talet) kan man följa personen från hus till hus. Sammantaget består arkivet efter rotemännens verksamhet av cirka 6 miljoner enskilda uppgifter om stockholmarna och deras tid i olika hus.

På sjuttioalet började man att digitalisera dessa uppgifter och i dag är fyra miljoner dataposter tillgängliga i databasen. Uppgifterna hör samman med ungefär en miljon individer (varje person är

alltså i snitt antecknad fyra gånger).

En del rotemän var mycket noggranna. När en tysk ubåt den 7 maj 1915 torpederade ångaren Lusitania var en av de omkomna den svenske ingenjören Gustaf Adolf Nyblom. Den döda kroppen skickades från Irland och anlände till Mosebacke torg den 4 juni 1915. Rotemannen Carl Lundberg antecknade den döde som inflyttad det datumet och som utflyttad (som död) samma dag som Lusitania sjönk. Den döda kroppen flyttade därför ut en månad före den flyttade in. Det var dock inte alla rotemän som var så nitiska i sin kontroll av stockholmarnas förflyttningar, varken i livet eller som i det här fallet, efter döden.

Databasen Rotemansarkivet är helt gratis att söka i. Gör som Helena Bergström och prova själv på Stockholmskällan. Från posterna i Rotemansarkivet kan man dessutom göra sökningar tillbaka in i Stockholmskällan och kanske hitta fotografier av de miljöer som människorna levde i.

Mats Hayen

KOLL PÅ FOLKET. Rotemannen i rote 13 Carl Lundberg (stående till vänster) i expeditionen på Folkungagatan. FOTO: STOCKHOLMS STADSARKIV.

Läs mer om det gamla Stockholm på Stockholmskällan - www.stockholmskallan.se

Swedbank

Fastighetsbyrå

7:a Stockholm Saltsjöqvarn/Nacka

Utgångspris 6 995 000:-
Boyta 162,5 kvm
Avgift 6.740:-/mån
Hiss: Ja.

Adress: Västra Finnbodavägen 1
Visas sönd 19/4 14.45-15.30
och mån 20/4 18.30-19.00

Magnefik utsikt mot Stockholms inlopp och Djurgården. Etagevåning beläget intill expansiva Saltsjöqvarn, med två soliga terrasser och en balkong. Väl planerade rum och trevliga sällskapsytor. Gångavstånd till Slussen, och utmärkta kommunikationer från området med buss, Saltsjöbanan eller båt. Tel: 08-716 91 50. Webbnr: 1020-6308.

Fastighetsbyrå Nacka 08-716 91 50 www.fastighetsbyra.se

Nya trenden är att odla sin mat.

FOTO: ARKIV

Skapa din egen köksträdgård

Den ekonomiska krisen får konsekvenser också för våra trädgårdar. Trädgårdsmässan i Älvsjö hade nostalgi som årets tema och det visades ett stort intresse för köksträdgårdar. Att odla sina egna grönsaker är ekonomiskt, tryggt och känns rejält i tider av oro. En av nyheterna på mässan var att odla tomat i ampel, annars handlade det mycket om klassiker som olika sorters sallad, lökar, rotfrukter och potatis så klart.

Den nostalgiska trenden gäller också trädgårdsmöbler. Det handlar om gamla modeller i nyproduktion i naturmaterial. (PM)

Böcker ger färg i trädgården

Nu när trädgården tinar upp efter vintern så finns det ett antal nya trädgårdsböcker att hämta inspiration ifrån, vare sig man är med bara en balkong eller har en hel oas av grön yta. Bland annat dessa: Ogräs (Prisma) av Gunnel Ginsburg. En genomgång av vackra växter som vi kanske borde sluta kalla ogräs. Perenna rabatter (Natur & Kultur) av Eva Robild. En bok för den trädgårdsinspirerade amatören som vill skapa färgprakt med hjälp av blommor. Personliga radhusträdgårdar (Prisma) av Christel Kvant. Något för alla med en liten plätt som går att göra personlig och helt olik grannens. Tankar om pelargonier (Natur & Kultur) av Lasse Anrell. Till alla som älskar denna traditionella blomma och som kanske bara har en balkong att utöva denna kärlek på. (PM)

Skapa färg i din rabatt med hjälp av handböcker. FOTO: ARKIV

Stolen Twist är årets möbel

Tidningen Sköna hem har delat ut sin årliga utmärkelse för god och nyskapande möbelformgivning. Priset går till Anna von Schewens för hennes stol Twist med en karaktärsfull vridning på baken. Något som föll juryn i smaken. "En elegant vridning blir till en helgjuten form när Anna von Schewen tar sig an stolens uppbyggnad. Hennes innovativa lösning låter stolsben och ryggstolpe mötas på ett nytt och självständigt vis – till glädje för alla ryggar." Priset är på 30 000 kronor och juryn bestod av Cilla Robach, intendent på Nationalmuseum, Shideh Shaygan, inredningsarkitekt och Dan Gordan, redaktör på Sköna hem. (PM)